

Πως η κατάληψη ενάντια σε ένα αεροδρόμιο έγινε μάχη για το μέλλον της Γαλλίας

της Emilie Papillon (Μετάφραση: Barikat)

Η Εμιλί Παπιγιόν, ανταποκρίτρια, γράφει από τη ZAD– την κατάληψη μιας τοποθεσίας που προορίζεται για την κατασκευή αεροδρομίου και η οποία μετατράπηκε σε κάτι περισσότερο. Απρίλιος 2014

Αφού αποφύγεις τα σημεία ελέγχου της αστυνομίας, κατεβαίνοντας τον D42 κι έχοντας περάσει πλήθος οδοφραγμάτων από ξύλα, λάστιχα, μπάλες σανού και ό,τι άλλο εύφλεκτο, βρίσκεσαι τελικά μπροστά σε μια πινακίδα ζωγραφισμένη στο χέρι : «Καλώς ήρθατε στη ZAD».

Το απίθανο αυτό σκηνικό βρίσκεται σε μια αγροτική περιοχή 30χλμ. βόρεια της Νάντ στη Γαλλία. Για ορισμένους – συμπεριλαμβανομένων των κρατικών δυνάμεων καταστολής και του κατασκευαστικού κολοσσού Vinci – ZAD σημαίνει ‘Zone d’Aménagement Différé’, ο προτεινόμενος χώρος για την κατασκευή ενός διεθνούς αεροδρομίου και αυτοκινητοδρόμου. Για άλλους – αγρότες, οικοακτιβιστές και αναρχικούς – ZAD κατέληξε να σημαίνει ‘Zone À Défendre’ (ζώνη προς υπεράσπιση), και αποτελεί το σπίτι τους τα τελευταία τέσσερα χρόνια.

Ένα αντικαπιταλιστικό πείραμα

Η ZAD βρίσκεται στη Notre-Dame-des-Landes. Πρόκειται για μια έκταση 4.000 στρεμμάτων από χωράφια, δάση και υγρότοπους με σημαντική οικολογική αξία. Ο αγώνας ξεκίνησε το 1970 όταν η Notre-Dame-des-Landes προτάθηκε για πρώτη φορά ως θέση για το αεροδρόμιο και κάτοικοι της περιοχής και αγρότες συνέστησαν μια ένωση για να αντιμετωπίσουν αυτά τα σχέδια. Το πρόγραμμα αδράνησε και δεν ξαναεμφανίστηκε μέχρι το 1990. Όσο το σχέδιο για το νέο αεροδρόμιο κέρδιζε έδαφος με την εξαγορά γης και ιδιοκτησίας στην περιοχή, το ίδιο συνέβαινε και με το κίνημα.

Το 2009 είδαμε τις πρώτες καταλήψεις. Καλέσματα παρακινούσαν τον κόσμο να καταλάβει και να προστατέψει την περιοχή. Κατασκευάστηκαν τρία σπίτια, καταλήφθηκαν παλιά αγροτόσπιτα, εγκαταλελειμμένοι αγροί αναγεννήθηκαν. Μέσα στα επόμενα λίγα χρόνια η ZAD αυξήθηκε σε μέγεθος και έγινε το σπίτι ενός σχεδόν τυχαίου αντικαπιταλιστικού πειράματος. Κάτι που ξεκίνησε σαν κανα-δυο κατειλημμένοι αχυρώνες μετατράπηκε σε ένα πλούσιο και πολύπλευρο περιβάλλον με δικό του φούρνο, καλλιέργειες, σιδερά, χώρους εκδηλώσεων και πειρατικό ραδιοσταθμό. Σήμερα υπάρχουν πάνω από 30 οικισμοί διάσπαρτοι μέσα στη ZAD – μέσα στα έλη, πάνω στα δέντρα, δίπλα στους δρόμους, μέσα στο δάσος ακόμα και ένα ξυλόσπιτο στη μέση μιας λίμνης. Ο κόσμος βγήκε όλος έξω, έκανε σπίτι του δεντρόσπιτα 20 μέτρα πάνω απ’ το έδαφος και κατασκεύασε κατοικήσιμα οδοφράγματα στους δρόμους που διασχίζουν την περιοχή.

Τον περισσότερο καιρό η ζωή εδώ κινείται σε ήπιους ρυθμούς. Το κύριο μέσο μεταφοράς είναι το ποδήλατο ή τα πόδια. Το αίσθημα της συλλογικότητας είναι πραγματικά πολύ δυνατό : όλοι έχουν αυτήν τη φιλοξενία και την ευγένεια που θα περίμενε κανείς από έναν

free-for-all αναρχικό στη μέση του πουθενά. Όλα στο τραπέζι είναι κοινά, ώστε δεν υπάρχει ποτέ ανάγκη χρημάτων ή περίπτωση να πεινάσει κάποιος. Το φαγητό είτε καλλιεργείται εκεί ή «εξασφαλίζεται απ' τα σκουπίδια» (με επιδρομές στους κάδους των τοπικών σουπερ-μάρκετ) και παραδίδεται στο κατάστημα προς δωρεάν διάθεση. Ορισμένες φορές οι αγρότες της περιοχής φέρνουν τεράστιες ποσότητες της παραγωγής τους.

Σε τέτοια μέρη χάνεις την αίσθηση του χρόνου. Ή ίσως και να την ανακτάς. (Η αίσθηση του χρόνου διαστρεβλώνεται σε τέτοιου είδους μέρη. Ή ίσως γίνεται λιγότερο παραμορφωμένη). Επιστροφή στη νεολιθική εποχή. Ημέρα, Νύχτα. Σημαντικότερη αναφορά εδώ είναι η αλλαγή των εποχών κι όχι ο μήνας που μπορεί να αναγράφεται στο ημερολόγιο. Περνώντας λίγο χρόνο «έξω από τον καπιταλισμό» κάτι σου συμβαίνει – σαν να αλλάζεις ταυτότητα, να αφήνεις πίσω σου τα προβλήματα της πόλης. Δεν μπορώ να το εξηγήσω αλλά είναι κάπως μαγικό... μπορεί ακόμα και ιερό.

Αντιστεκόμενοι στην έξωση

Η Vinci, η εταιρεία που έχει αναλάβει την εκκαθάριση της ZAD και την κατασκευή του αεροδρομίου, είναι η μεγαλύτερη κατασκευαστική εταιρεία στον κόσμο με εισοδηματικούς όρους και, χάρη στα ξεπουλήματα της κυβέρνησης, ιδιοκτήτρια των περισσότερων αυτοκινητοδρόμων της Γαλλίας. Το έργο του αεροδρομίου ύψους 580 εκατομμυρίων ευρώ χρηματοδοτείται από έναν συνδυασμό δημόσιων και ιδιωτικών επιχορηγήσεων- αλλά όλα τα κέρδη θα πάνε στην τσέπη της Vinci.

Την περίοδο μεταξύ 2009 και τα τέλη του 2012 έγιναν καλέσματα για δράσεις ενάντια στην Vinci – πορείες διαμαρτυρίας και δράσεις και στη ZAD και αλλού. Πολλές κινητοποιήσεις στη ZAD εμπόδιζαν το κράτος και την Vinci να προετοιμάσουν την κατασκευή του αεροδρομίου. Για παράδειγμα, το κράτος έστειλε έναν «εμπειρογνώμονα» να αξιολογήσει την τιμή της γης που θα αγόραζε. Οι κάτοικοι της ZAD δεν έχασαν την ευκαιρία να τον εμποδίσουν, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να κινηθεί μέσα στη ZAD χωρίς τη συνοδεία 50 χωροφυλάκων σε τεθωρακισμένα οχήματα.

Τον Οκτώβρη του 2012 ξεκίνησαν οι εξώσεις. Κλήθηκε η χωροφυλακή, μαζί με μπουλντόζες. Η επιχείρηση ονομάστηκε «Καίσαρας». Η μάχη από όλες τις πλευρές ήταν η πιο δυνατή που είχε γίνει ποτέ στη ZAD. Η αστυνομία σκέπασε την περιοχή με δακρυγόνα και χειροβομβίδες κρότου λάμψης. Οι ακτιβιστές αντεπιτέθηκαν με πέτρες, πυροτεχνήματα και βόμβες μολότοφ. Γέμισαν οδοφράγματα τους δρόμους και έσκαψαν χαρακώματα στην ασφαλτο με αξίνες και φτυάρια. Η αστυνομία πυρπόλησε τα σπίτια και ισοπέδωσε τις καταλήψεις. Μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου, οι εξώσεις που θα τελείωναν σύμφωνα με το κράτος μέσα σε 48 ώρες, γίνονταν προβληματικές για τη Vinci και το αεροδρόμιό της.

Έναν μήνα μετά το ξεκίνημα των εξώσεων, απαντώντας σε ένα κάλεσμα, 30.000 άνθρωποι διαδήλωσαν και ανακατέλαβαν τη ZAD. Η ZAD αποτελούσε πλέον εθνικό πρωτοσέλιδο. Χτίστηκαν κι άλλες εγκαταστάσεις. Οι γερανοί της Vinci πυρπολήθηκαν και ακολούθησαν σκληρότερες μάχες. Τελικά, η αστυνομία αποσύρθηκε αφήνοντας πίσω της ανείπωτες καταστροφές και μια χούφτα σημείων ελέγχου στην άκρη της περιοχής.

Έκτοτε, η ZAD διογκώθηκε σε μέγεθος, χάρη στις εξώσεις που έστρεψαν την προσοχή του κόσμου στον αγώνα. Τα πράγματα παρέμειναν σχετικά ήρεμα. Φαίνεται πως κάθε

προσπάθεια καταστολής των διαδηλωτών απλά ενδυνάμωσε το κίνημα.

Στις 22 Φεβρουαρίου του 2014, μετά από φήμες για νέα απόπειρα έξωσης στο σχετικά άμεσο μέλλον και με σκοπό να κρατηθεί η ZAD στο φως της δημοσιότητας, οργανώθηκε μια διαδήλωση στη Νάντ, στην οποία εμφανίστηκαν 20.000 άνθρωποι και 500 τρακτέρ. Το τοπικό αστυνομικό τμήμα καλύφθηκε με μπογιές και τα γραφεία της Vinci λεηλατήθηκαν. Η αστυνομία απάντησε με τις συνήθεις πρακτικές της, χρησιμοποιώντας αδιακρίτως αντλίες νερού και δακρυγόνα. Οι οδομαχίες κράτησαν μέχρι αργά τη νύχτα.

Είτε οι φήμες της έξωσης επαληθευτούν είτε όχι, ένα πράγμα είναι αναμφισβήτητο : ο κόσμος της ZAD είναι αποφασισμένος να αγωνιστεί μέχρι το τέλος.

Πηγή: europe.redpepper.org.uk